

Communicantes in 2017

Voornaamste activiteiten

De stichting Communicantes wil haar activiteiten opnieuw inrichten en wel rond de thema's vrede, verzoening en dialoog. In 2016 zijn we met daarmee van start gegaan en in 2017 zijn we op die weg doorgegaan.

Heel belangrijk was in dit verband het overleg met onze belangrijkste partners begin juni 2017. We wilden weten wat er speelt in Midden- en Oost-Europa en hoe onze partners tegen ons aankijken. Dit was op zichzelf al een praktisch voorbeeld van dialoog, omdat het onze partners in staat stelde om elkaar te ontmoeten – iets wat op andere plekken nooit zou zijn gebeurd.

Hiernaast organiseerden we concrete en praktische dialoogactiviteiten of werkten daartoe samen met partnerorganisaties.

Partneroverleg

Met het samenbrengen van zo'n 10 partners uit Duitsland, Hongarije, Kroatië, Litouwen, Oekraïne, Polen, Roemenië en Wit-Rusland in Nederland begin juni, wilden we onderzoeken, hoe en met welk doel Communicantes haar missie in Midden- en Oost-Europa zelf en tussen Midden- en Oost-Europa en Nederland kan vormgeven.

Kortom, we hebben geprobeerd nauwkeuriger vast te stellen of er nog steeds een rol is weggelegd voor een kleine organisatie als de onze.

De uitkomst van onze ontmoeting was bemoedigend. Echter, tegelijkertijd hebben we vastgesteld dat een belangrijk motief om nog steeds de dialoog te zoeken, geen bemoedigende is. Na bijna 30 jaar Europese integratie zijn de religieuze, mentale en politieke breuklijnen nog lang niet verdwenen. Integendeel, ze snijden steeds vaker dieper.

Niet zelden worden tweedelingen bepaald door oude tegenstellingen, die bijvoorbeeld samenhangen met de logica van

de Tweede Wereldoorlog of van de Koude Oorlog: animositeit, geweld, dwang, strijd en trauma. Nogal eens spelen deze historische breuklijnen meer op binnen Midden- en Oost-Europa zelf dan tussen Oost en West.

Tegelijkertijd benadrukten onze partners ook dat er per land verschillende visies op Europa bestaan, net zoals de christelijke confessies anders naar de wereld kijken. Oost en West spreken voor elkaar vreemde talen en leven vanuit een andere mentaliteit, die we moeten leren begrijpen. In deze context werd een gebrek aan katholiek leiderschap gevoeld. Immers, wat betekent *katholiek zijn*, wanneer Europa opnieuw een beroep doet op nationalisme en tribalisme?

Activiteiten

Op zaterdag 4 februari hebben we onze jaarlijkse Communicantes-contactdag gehouden. Het thema was 'Albanië. Een land in transitie'. Sprekers waren Luigj Mila, directeur van Justitia en Pax Albanië, de Nederlandse ambassadeur in Tirana, mevrouw Dewi van de Weerd, haar Albanese collega in Den Haag, mevrouw Adia Sakiqi en dominee Esther Struikmans. Zij bespraken de rol van geloof bij de opbouwen van een rechtvaardige en tolerante postcommunistische samenleving.

Veel van onze activiteiten in 2017 waren een vervolg op initiatieven die al een jaar eerder waren begonnen. Zo hebben we onze banden met Pax Christi International, het Instituut voor Oosters Christendom in Nijmegen en de leerstoel Orthodoxie en Vredesopbouw in Europa aan de Vrije Universiteit Amsterdam verder aangehaald.

Verzoening in Oekraïne

Na onze workshop in april 2015 *De kerken en de oorlog in Oekraïne* organiseerden we

samen met het Instituut voor Oosters Christendom de internationale workshop *Reconciliation – What’s in a Word? Peace and Reconciliation Processes. Experiences and Perspectives*. Theologen en vredesactivisten, uit Oekraïne, Zuid-Afrika en Nederland kwamen van 29 maart tot en met 1 april in Beek-Ubbergen bijeen.

Met het oog op het vergroten van op geloof gebaseerd verzoeningspotentieel, wilden we persoonlijke ervaringen, geloof, inzichten, inspiratie, theorie en goede praktijken bij elkaar brengen. Deze bijeenkomst krijgt een vervolg begin juli 2018 in Kiev.

Democratische cultuur

Met Pax Christi International hebben we onderzocht of en hoe we een netwerk van vredesactivisme in Oost-Europa nieuw leven kunnen inblazen. We richten ons nu op een bijeenkomst van hedendaagse getuigen en vredesactivisten, die in oktober 2019 in Warschau plaats moet vinden. Daar onderzoeken we welke democratische, politieke cultuur vrede doet groeien.

Veel nadruk ligt hier op de gemeenschappelijke relevantie van het thema voor Oost- en West-Europa. Bovendien is het essentieel om de deelnemers uit Midden- en Oost-Europa onbevoegd eigenaar te maken van het nog verder uit te werken thema.

Toekomstperspectieven

Met het entameren en bevorderen van gesprekken en dialogen hopen we andere Europeanen en onszelf beter te begrijpen. Ook hopen we een beter inzicht te krijgen in onze christelijke missie in de veelvormige samenlevingen van vandaag, op een inspirerend, theoretisch en praktisch vlak.

Het jaar 2018 is, wat dat betreft, beslissend. We zullen de uitkomsten van ons partneroverleg in de praktijk moeten brengen. Ook moeten we de nodige personele en financiële middelen verzamelen, zonder welke iedere poging tot dialoog en uitwisseling voorlopig en theoretisch blijft.

Conferenties en bijeenkomsten

Frans Hoppenbrouwers van Communicantes nam deel of heeft bijgedragen aan verschillende workshops en conferenties in binnen- en buitenland. Bijvoorbeeld:

- *Reconciliation – What’s in a Word? Peace and Reconciliation Processes*. Beek-Ubbergen, 29 maart-1 april.
- De Internationale Renovabisconferentie *The Crisis as a Chance for Europe! The Responsibility of the Churches*. München, 6 tot 8 september.
- *(Re)thinking Europe – A Christian contribution to the future of the European project*. Rome, 26 tot 29 oktober.
- Lezing ‘Pater Jan Bakker. Duwer en stuw van de Vereniging van Seminarie- en Kloosterbibliothecarissen’, bij het 70-jarig bestaan van de Vereniging voor het Theologisch Bibliothecariaat. Nijmegen, 31 oktober.
- Internationale workshop *Confronting Denial* van de studiegroep *Theology after the Gulag*. Amsterdam, 18 december.

Publicaties

- ‘Drs. J.D. Bakker s.s.s., 1914-1982. Duwer en stuw van de Vereniging van Seminarie- en Kloosterbibliothecarissen’.
- ‘Populismus in den Niederlanden’, in *Ost-West Europäische Perspektiven*, 18,3 (2017) p. 192-198.

Deze en vele andere publicaties vindt u [op onze website](#)

Communicantes is voor haar werk afhankelijk van giften.

Uw steun hebben wij nodig.

Communicantes is een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

IBAN NL58INGB0002257912
